

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE FOMENT

4248 *Reial decret 131/2019, de 8 de març, pel qual es desenvolupa l'obligació de consignació de vaixells.*

I

La figura de l'agent marítim o consignatari de vaixells s'ha consagrat, tant a Espanya com als països del nostre entorn, com una de les peces fonamentals per al bon funcionament del negoci marítim.

Les dues lleis principals dins del dret marítim espanyol presten atenció al consignatari a partir del paper essencial que té en el trànsit marítim. Aquesta doble regulació atén tant les seves responsabilitats davant l'Administració pública com la relació contractual amb l'armador o el navilier.

La primera d'aquestes facetes la conté el text refós de la Llei de ports de l'Estat i de la marina mercant, aprovada pel Reial decret legislatiu 2/2011, de 5 de setembre. L'article 259 d'aquesta Llei concreta les seves obligacions davant les autoritats portuàries i marítimes en relació amb el pagament de les liquidacions per taxes o altres conceptes originats per l'estada del vaixell a port, així com la constitució de garanties econòmiques. L'article 310.1.b) d'aquesta mateixa Llei declara el consignatari responsable solidari amb el navilier de les infraccions administratives relacionades amb l'estada del vaixell al port.

Per la seva banda, la Llei 14/2014, de 24 de juliol, de navegació marítima, dins del títol V, sobre els contractes auxiliars de la navegació, dedica el capítol II al contracte de consignació de vaixells, que regula el vessant privat dels consignataris. Només s'han de destacar aquí les previsions de l'article 320 de la Llei de navegació marítima, segons el qual les relacions del consignatari i l'armador o el navilier s'han de regular, si tenen un caràcter ocasional, pel règim jurídic del contracte de comissió mercantil, mentre que s'aplica el règim jurídic del contracte d'agència quan es tracti de consignacions continuades o estables, supòsit en què es permet pactar l'exclusivitat en la consignació.

També interessa destacar que l'article 10.2 de la Llei de navegació marítima estableix l'obligació per als vaixells estrangers de tenir un consignatari als ports espanyols, amb l'excepció de les embarcacions d'esbarjo. I s'afegeix que l'obligació de consignació també es pot establir per als vaixells nacionals en una norma de rang reglamentari. Una qüestió que aquest Reial decret també desplega en el sentit d'establir aquesta obligació per als vaixells abanderats a Espanya només en els ports en què el seu armador o navilier no disposi de mitjans propis en terra que l'assisteixi en les funcions que normalment porta a terme el consignatari. A més, aquesta decisió sobre l'obligatorietat de la consignació s'ha d'acompanyar de la regulació dels aspectes que contribueixin a l'exercici correcte d'aquesta funció important.

La importància de completar aquesta regulació legal relativa als consignataris va portar a la inclusió d'aquest Reial decret dins del Pla anual normatiu de 2018, entre les normes que el Govern s'ha proposat aprovar aquest any.

II

Els deu articles que conté aquest Reial decret s'ordenen en dos capítols, dedicats a les disposicions generals i a les relacions dels consignataris amb l'Administració marítima i les entitats gestores dels ports. En aquest sentit, s'ha d'aclarir que aquesta norma es refereix a les autoritats portuàries incloent-hi no només les dels ports de titularitat estatal, sinó també les de titularitat autonòmica.

De les disposicions generals s'ha de destacar com aquest Reial decret conté una definició dels consignataris que integra els elements principals que inclouen les definicions

que contenen, al seu torn, les dues lleis de les quals deriva aquest Reial decret: la Llei de navegació marítima i el text refós de la Llei de ports de l'Estat i de la marina mercant.

Així mateix, aquest capítol concreta l'obligació de consignació dels vaixells nacionals esmentada.

III

El capítol II conté les regles que han de presidir l'activitat dels consignataris en la seva relació amb l'Administració marítima, les autoritats portuàries i la resta d'autoritats nacionals que exerceixen funcions en els ports. La primera d'aquestes regles és el compliment diligent de les seves obligacions en les seves relacions amb aquestes administracions, amb les quals, a més, s'han de comunicar a través de mitjans electrònics. Pel seu interès en la pràctica es regula el supòsit de substitució de consignatari o cessió de la consignació, amb el desplegament del que ja disposa l'apartat 4 de l'article 259 del text refós de la Llei de ports de l'Estat i de la marina mercant.

Destaca l'obligació dels consignataris de complir les condicions que prevegin els plecs de condicions particulars del servei comercial de consignació aprovat per l'autoritat portuària o, si s'escau, per l'entitat gestora del port de què es tracti, així com disposar-ne de l'autorització. També incumbeix a aquests professionals la inscripció del consignatari en el Registre de consignataris, que configura aquest Reial decret com a instrument tant de publicitat de la seva actuació com de control de la manera com han de complir les seves obligacions.

Finalitza aquest capítol II amb la previsió de l'obligació dels consignataris de disposar de recursos i mitjans que prevegin els plecs de condicions particulars del servei comercial de consignació de les autoritats portuàries i la de respondre del compliment de les regles i formalitats que s'estableixen per a l'estada dels vaixells a port.

IV

Amb tot això es vol fer un pas endavant cap a la transparència, la qualitat i el millor servei que presten els consignataris, a partir de l'experiència més recent. Tot això redunda en una millora del trànsit marítim, amb una millor garantia de les responsabilitats que corresponen als diferents subjectes implicats.

En coherència amb la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i amb la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, aquest nou Reial decret ha tractat d'assegurar l'aplicació dels principis de bona regulació, que són els de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, transparència i eficiència. Per fer-ho, en tot moment, s'ha garantit la participació dels ciutadans en l'elaboració de la norma, atenent el propòsit de reforçar la seguretat jurídica i considerant l'avaluació periòdica de l'ordenament jurídic en l'àmbit de què es tracta a la recerca de la seva millora.

En virtut del que s'exposa, a proposta del ministre de Foment, amb l'aprovació prèvia que preveu l'article 26.5, cinquè paràgraf, de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, d'acord amb el dictamen del Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 8 de març de 2019,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte.*

Aquest Reial decret té per objecte el desenvolupament de les condicions d'establiment i exercici de l'activitat a port que és pròpia als consignataris de vaixells, amb independència de la titularitat estatal o autonòmica del port de què es tracti.

Article 2. *Definició de consignatari de vaixells.*

S'entén per consignatari de vaixells la persona natural o jurídica que s'ocupa, a compte de l'armador o del navilier, en nom i representació del qual actua, de les gestions materials i jurídiques necessàries per al despatx i la resta d'atencions al vaixell a port.

Article 3. *Obligació de consignació per als vaixells nacionals.*

Els vaixells abanderats a Espanya, quan facin escala en un port espanyol en què l'armador o el navilier no disposi de consignatari dins de la seva pròpia organització per atendre les seves gestions davant l'Administració marítima i l'autoritat portuària corresponent, així com davant la resta d'administracions públiques que exerceixin les seves funcions i controls en els ports, han de tenir un consignatari que compleixi els requisits que preveu aquest Reial decret.

Queden exceptuades d'aquesta obligació les embarcacions de pesca i d'esbarjo.

Article 4. *Obligació de consignació per als vaixells estrangers.*

Qualsevol vaixell estranger ha de tenir un consignatari en els ports nacionals, a excepció de les embarcacions d'esbarjo, que les pot representar directament el seu propietari o capità.

CAPÍTOL II

Relacions dels consignataris amb l'Administració marítima i les autoritats portuàries

Article 5. *Compliment de les seves obligacions.*

1. Els consignataris han de complir amb la deguda diligència les obligacions que en la seva relació amb les autoritats marítimes i portuàries estableix la regulació de ports de l'Estat i de la marina mercant, així com la resta de requisits que s'hi exigeixen.

2. Les comunicacions dels consignataris i la Direcció General de la Marina Mercant, els capitans marítimes, l'organisme públic Ports de l'Estat i les autoritats portuàries, així com qualssevol administracions públiques, han de tenir lloc a través de mitjans electrònics.

Article 6. *Canvi de consignatari.*

1. En cas de substitució del consignatari o cessió de la consignació d'un vaixell, sigui quina sigui la causa, és obligació del que deixa la seva funció comunicar-ho a les autoritats marítimes i portuàries a través de la finestra única nacional que regula la normativa sobre les formalitats informatives exigibles als vaixells mercants que arribin als ports espanyols o que en surtin.

2. Quan el consignatari deixi d'exercir aquesta funció, ha de satisfer els deutes pendents amb la capitania marítima i l'autoritat portuària fins al moment que efectua la comunicació.

3. Correspon al nou consignatari comunicar la seva acceptació a les autoritats marítimes i portuàries, també a través de la finestreta única. El canvi de consignatari del vaixell de què es tracti té efecte des que es produeix la comunicació de la seva acceptació i sempre amb posterioritat a la renúncia del consignatari anterior.

Article 7. *Requisits per a l'exercici de la seva activitat.*

1. Els consignataris han de complir les condicions que exigeix l'autoritat portuària competent en el port en què hagin de dur a terme la seva activitat, per a la prestació d'aquest servei comercial, i han de tenir la seva autorització per fer-ho.

2. Els consignataris han de prestar una atenció contínua al vaixell i tenir contacte permanent amb les autoritats marítimes i portuàries.

Article 8. *Registre de consignataris.*

1. Es crea el Registre de consignataris, que té per finalitat facilitar l'accés dels armadors i naviliers als seus serveis i el control del compliment dels requisits que els exigeixin les normes.

2. El Registre de consignataris té caràcter públic administratiu, i es constitueix com una base de dades informatitzada accessible a través del lloc web del Ministeri de Foment.

3. La gestió del Registre de consignataris correspon al Ministeri de Foment, i el director general de la Marina Mercant té la condició de responsable del Registre d'acord amb la normativa de protecció de dades de caràcter personal.

4. Els consignataris poden instar la seva inscripció en el Registre de consignataris, a través del formulari existent en el lloc web del Ministeri de Foment, i hi han de fer constar la denominació, el domicili o la seu social, el contacte telefònic i l'adreça electrònica i els ports en què estiguin autoritzats per exercir la seva activitat. La resta de dades que es puguin sol·licitar en el formulari d'inscripció no són objecte de publicitat. Si s'escau, han de remetre els documents que es puguin indicar en el lloc web del Ministeri de Foment.

La inscripció l'ha de portar a terme la Sub-direcció General de Seguretat, Contaminació i Inspecció Marítima de la Direcció General de la Marina Mercant, en el termini de dos mesos des que ho sol·liciti l'interessat, al qual s'ha de concedir, quan sigui procedent, un termini de deu dies perquè esmeni la falta de la informació o els documents necessaris. Una vegada portada a terme la inscripció, s'ha de comunicar a l'adreça electrònica de l'interessat en el termini màxim de 10 dies.

En cas de denegació de la inscripció es pot interposar un recurs d'alçada davant el director general de la Marina Mercant en la forma que preveu la legislació de procediment administratiu comú.

La Direcció General de la Marina Mercant pot subscriure convenis amb l'organisme públic Ports de l'Estat, amb les entitats autonòmiques de gestió dels ports de la seva titularitat, així com amb les associacions de consignataris per facilitar la inscripció dels consignataris i l'intercanvi d'informació.

5. L'encarregat del Registre de consignataris ha de comunicar a les entitats gestores dels ports la inscripció de consignataris que declarin tenir autoritzacions per a l'exercici de la seva funció en el port de què es tracti. Quan es tracti de ports d'interès general integrats en el sistema portuari de titularitat estatal, aquesta comunicació s'ha de fer a través de l'organisme públic Ports de l'Estat.

Així mateix, les autoritats portuàries a través de l'organisme públic Ports de l'Estat i la resta d'entitats gestores dels ports han de comunicar al Registre de consignataris la pèrdua de vigència de les autoritzacions que hagin atorgat als consignataris.

6. Els consignataris inscrits han de mantenir actualitzada aquesta informació en tot moment.

7. Són causes de baixa en el Registre de consignataris la pèrdua de la totalitat de les autoritzacions atorgades per les autoritats portuàries per portar a terme la seva funció, així com el seu cessament d'activitat o la inhabilitació que acordi l'autoritat competent.

Article 9. *Disponibilitat de mitjans.*

Els consignataris han de disposar dels recursos i mitjans que prevegin els plecs de condicions particulars del servei comercial de consignació de les autoritats portuàries.

Article 10. *Estada dels vaixells.*

Correspon als consignataris assegurar el compliment de les regles i formalitats que determinin els capitans marítims i les autoritats portuàries, així com la resta d'administracions públiques que exerceixin les seves funcions i controls en els ports, en relació amb l'estada dels vaixells a port.

Disposició addicional única. *Intercanvi d'informació amb les autoritats duaneres.*

Els ministeris de Foment i d'Hisenda han d'establir les mesures de coordinació necessàries per a la disposició per mitjans electrònics de les dades del Registre de consignataris per les autoritats duaneres per al compliment de les seves funcions.

Disposició derogatòria única. *Derogació de normes.*

Queden derogades totes les normes reglamentàries que s'oposin al que disposa aquest Reial decret.

Disposició final primera. *Execució i desplegament d'aquest Reial decret.*

Es faculta el ministre de Foment per dictar les disposicions necessàries per al desplegament i l'execució d'aquest Reial decret.

Disposició final segona. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.20a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva sobre la marina mercant.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

El que disposa aquest Reial decret entra en vigor, després de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat», l'1 de juliol de 2019.

Madrid, 8 de març de 2019.

FELIPE R.

El ministre de Foment,
JOSÉ LUIS ÁBALOS MECO